МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ПОЛТАВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання науково - методичної ради Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського
29 травня 2017 р. № 3

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Департаменту освіти і науки Полтавської облдержадміністрації
20 липня 2017 р. № 303

Навчальна програма з позашкільної освіти

науково-технічного напряму

художньо-технічного профілю

гуртка

"Моделювання та конструювання одягу"

Основний рівень

2 роки навчання

м. Полтава – 2017

Укладач:

Гецелевич Лариса Леонідівна, керівник гуртка Полтавського обласного центру науково-технічної творчості учнівської молоді Полтавської обласної ради

Рецензенти:

Кудря Оксана Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри виробничо-інформаційних технологій та БЖД Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Кривошей Тетяна Володимирівна, вчитель трудового навчання Полтавської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №5, вчитель вищої кваліфікаційної категорії

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка ……... 4
2. Навчально-тематичний план основного рівня першого року навчання ……. 8
3. Зміст програми 9
4. Прогнозований результат……... 20
5. Навчально-тематичний план основного рівня другого року навчання…… 23
6. Зміст програми…… 24
7. Прогнозований результат 30
8. Орієнтовний перелік обладнання…….. 32
9. Список рекомендованої літератури 34

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Конструювання та моделювання одягу — це складний творчий процес, що сполучає в собі рішення художніх і технічних завдань. Об'єктом цього процесу є рухома система «людина — одяг». У ході еволюції фігура людини, мода, крій зазнають значних змін, і при проектуванні одягу це необхідно враховувати. Тому й методи конструювання повинні змінюватися, розвиватися, еволюціонувати разом з динамічними змінами системи «людина — одяг». Від якості конструкції багато в чому залежить втілення ідеї дизайнера. Ось чому вибір методів конструювання та моделювання одягу так важливий для дітей, що планують буть фахівцями.

Програма розроблена відповідно до Державних стандартів освітньої галузі «Технологія» та надає додаткову позашкільну освіту.

У сучасних умовах розвитку позашкільної освіти важливим і необхідним є розробка та впровадження нових підходів, які сприятимуть підвищенню її якості та забезпеченні доступності. Серед них особливе місце належить компетентному підходу.

Навчальна програма є інструментом організації навчально-виховного процесу, засобом досягнення педагогічної мети, яка визначає зміст і результат освітньої діяльності, під час освоєння якої у вихованців формуються основні компетентності.

Зміст програми «Моделювання та конструювання одягу» визначається метою формування компетентностей особистості, яка включає пізнавальну, практичну, творчу і соціальну компетентність.

1. Пізнавальна компетентність забезпечує оволодіння поняттями, знаннями у сфері сучасної техніки й технології, технічної термінології, графічної грамотності, поняттями про основні технологічні прийоми проектування та виготовлення швацьких виробів.

Вихованці гуртка отримують знання з основ крою та шиття, ознайомлюються з найпростішими технологічними процесами виготовлення швацького виробу. Також формуються поняття про види об’єктів праці, матеріали, інструменти та обладнання, морально-психологічні якості, способи організації вільного часу тощо.

2. Практична компетентність передбачає формування елементарних вмінь і навичок графічної грамотності, знайомство з видами, властивостями тканин, матеріалів природного і хімічного походження; технологічними процесами обробки тканин при виготовленні швацьких виробів. Особливо необхідним постає розвиток практичного застосування отриманих знань на практиці.

3. Творча компетентність забезпечує формування майстерності виготовлення виробів, набуття досвіду власної творчої діяльності, розвиток конструкторських здібностей, фантазії, здатності проявляти творчу ініціативу. Також необхідно формувати потребу у творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні.

4. Соціальна компетентність спрямована на розвиток трудової культури,

моральних якостей, комплексу громадянських якостей. Вона передбачає формування позитивних якостей емоційно-вольової сфери (самостійність, наполегливість, працелюбство та ін.), доброзичливості, товариськості у ставленні до інших, уміння працювати в колективі. Важливим також є виховання поваги до праці й людей праці, дбайливого ставлення до навколишнього середовища, естетичне та художнє виховання дітей.

Програма спрямована на розвиток просторової уяви, поглиблення шкільних знань і практичних навичок у галузі конструювання і пошиття виробів.

В основі програми – особистісно-орієнтоване навчання, що враховує потреби кожного гуртківця, його здібності, уміння та навички і допомагає в повній мір виявити та проявити творчий потенціал вихованців.

Програма передбачає роботу з дітьми та юнацтвом за основним рівнем навчання. Наповнюваність груп може складатися з 10-15 осіб.

Програма гуртка "Моделювання та конструювання одягу" основного рівня першого року навчання розрахована для учнів 5-6 класів. На опрацювання навчального матеріалу відводиться 216 годин (6 годин на тиждень). Теоретичні заняття передують практичній роботі, що сприяє застосуванню знання на практиці, свідомій і творчій роботі гуртківців над конструюванням і виготовленням швацьких виробів.

Програма гуртка основного рівня другого року навчання складена для учнів 7-10 класів. На опрацювання навчального матеріалу відводиться по 216 годин на рік (6 годин на тиждень).

В основу програми покладено принцип – від простого до складного, з урахуванням принципу доступності та перспективності. Всі теми подані у відповідній послідовності, за складністю їх опанування.

Робота гуртка поєднує теоретичні й практичні, групові та індивідуальні заняття для оволодіння навичками швачки і кравця, вдосконалення знань та навичок, набутих вихованцями у попередні роки.

На заняттях ставиться мета розвинути у вихованців відчуття гармонії кольорів, дати знання щодо пропорцій фігури людини, формувати вміння гарно одягатися; навчити моделювати викрійки, розкроїти тканину для виробу та виготовити його.

Під час проведення занять із технології виготовлення одягу, особлива увага приділяється якісному виконанню кожної операції. Теоретичний курс розраховано на те, щоб вихованці оволоділи знаннями з обробки деталей одягу.

Пояснюючи технологію ручної обробки, педагогу необхідно порівнювати її з методами аналогічних машинних операцій. Кожен вид технологічної обробки деталей і вузлів одягу має бути опрацьований на практиці. Перед початком роботи дітей обов’язково знайомлять з основами гігієни праці, виробничої санітарії та особистої гігієни.

Вивчення швацького обладнання має формувати у вихованців технічні й технологічні знання, практичні уміння та навички роботи на швацьких машинах. При вивченні програмного матеріалу необхідно прищеплювати вихованцям навички якісного виконання робіт, ефективного використання часу,

економної витрати матеріалів і бережливого ставлення до інструментів, обладнання, запроваджувати раціональні прийоми й методи праці, систематично поповнюючи їхні знання про нове обладнання, досконаліші сучасні технологічні процеси.

Навчання у гуртку має бути спрямоване на розвиток технічного мислення та вміння застосовувати теоретичні знання на практиці. Програма інтегрує знання гуртківців із креслення та образотворчого мистецтва.

Програма є орієнтовною, тому керівник колективу може вносити до її змісту зміни та доповнення, враховуючи умови. Кількість годин та їхній розподіл за темами програми теж є орієнтовними. Керівник колективу може сам визначати доцільність такого розподілу і вносити до програми відповідні корективи. Такі зміни мають знайти відображення в календарно-тематичних планах. При цьому слід враховувати, що приблизно 30% навчального часу відводиться на теоретичне навчання і 70% – на виконання практичних робіт.

Заняття в гуртку «Моделювання та конструювання одягу» створюють сприятливі умови для професійного самовизначення учнів, розвитку конструкторських здібностей, морально-вольових якостей, культури праці, сприяє формуванню інтересу до професій, пов’язаних з виготовленням швацьких виробів.

Особливу увагу слід звертати на знання і точне дотримання гуртківцями правил безпечної роботи при ручній і машинній обробці швацьких виробів, виробничої санітарії й особистої гігієни, навчати їх тільки безпечних прийомів роботи, ознайомлювати із заходами попередження травматизму.

Оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу гуртківцями здійснюється у двох аспектах: рівень володіння теоретичними знаннями, який можна виявити під час роботи у процесі усного опитування, та якість практичних умінь і навичок, тобто здатність до застосування вивченого матеріалу під час практичних робіт.

Тому критерії оцінювання навчальних досягнень гуртківців носять комплексний характер. До них належать:

- рівень передбачених програмою теоретичних знань та умінь застосовувати ці знання у практичній роботі;
- уміння користуватися різними видами конструкторсько-технологічної документації та іншими джерелами інформації;
- дотримання технологічних вимог у процесі виготовлення швацьких виробів (якість виробу);
- уміння організувати робоче місце і підтримувати порядок на ньому в процесі роботи;
- рівень сформованості трудових прийомів і умінь виконувати технологічні операції;
- дотримання правил безпечної праці та санітарно гігієнічних вимог;
- рівень самостійності у процесі організації й виконання роботи (планування трудових процесів, самоконтроль тощо), виявлення елементів творчості.

Підсумком кожного року навчання є демонстрація виробів, виготовлених учнями власноруч. Для розширення світогляду гуртківців планується

проведення екскурсій з метою ознайомлення з історією та культурою краю, відвідання музеїв і виставок, проведення різноманітних заходів тощо.

До програми додано орієнтовний перелік інструментів, приладдя та спеціалізованого обладнання для організації занять в гуртку «Моделювання та конструювання одягу», а також бібліографія рекомендованої літератури педагогам та гуртківцям для використання в навчально-виховному процесі.

Основний рівень, перший рік навчання

НАВЧАЛЬНО -ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Розділ, тема	Усього годин	З них	
			теоре-тичних	практич-них
1	Вступне заняття	3	3	-
2	Інструменти та пристрої	3	2	1
3	Елементи матеріалознавства	3	2	1
4	Види ручних робіт	6	2	4
4.1.	Ручні стібки, строчки, шви	3	1	2
4.2	Оздоблювальний шов «вафлі»	3	1	2
5	Елементи машинознавства	3	2	1
6	Машинні шви та їх застосування	3	1	2
7	Технологія виготовлення постільної білизни	6	2	4
7.1	Виготовлення наволоки	3	1	2
7.2	Виготовлення підковдри	3	1	2
8	Технологія виготовлення дитячого одягу	24	9	15
8.1	Виготовлення фартуха	9	3	6
8.2	Виготовлення дитячого головного убору	6	3	3
8.3	Виготовлення дитячої сорочки	9	3	6
9	Технологія виготовлення спідниці	51	22	29
9.1	Різновиди спідниць за силуетом та конструкцією	3	2	1
9.2	Мірки, необхідні для виконання креслення	3	2	1
9.3	Особливості опрацювання різних конструкцій спідниць	15	8	7
9.4	Виготовлення спідниці	30	10	20
10	Технологія виготовлення кишень	21	3	18
10.1	Види та особливості конструювання кишень	3	3	-
10.2	Виконання зразків обробки кишень	18	-	18
11	Технологія виготовлення плечового виробу	54	23	31
11.1	Види легкого жіночого одягу	3	2	1
11.2	Мірки, необхідні для виконання креслення	3	2	1
11.3	Особливості розробки конструкцій плечового виробу	12	7	5
11.4	Виготовлення плечового виробу	36	12	24
12	Основи моделювання одягу	6	3	3
13	Громадянсько-патріотичне виховання. Суспільно-корисна діяльність	30	-	30
14	Підсумкове заняття	3	3	-
	Разом	216	77	139

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Завдання: ознайомлення вихованців із технікою крою, шиття та моделювання одягу, із правилами техніки безпеки під час машинних та ручних робіт; навчання гуртківців роботи на швацьких машинах, користування голкою, наперстком, ножицями; виховання ощадливого та позитивного ставлення до праці, взаємоповаги та відповідальності; розвиток естетичного смаку, вміння застосовувати набуті навички для створення виробів; проведення показів виготовлених швацьких виробів та конкурсів на кращу модель; формування в учнів комплексу громадянських якостей.

1. Вступне заняття (3 год.)

Ознайомлення вихованців з навчальною лабораторією. Запис у гурток. Комплектація груп.

Повторення, узагальнення знань, отриманих вихованцями на уроках трудового навчання в школі про найпоширеніші професії, об'єкти праці, матеріали, інструменти.

Ознайомлення з навчальною програмою гуртка, планом роботи на рік. Поняття про технологію. Технологія як перетворююча діяльність. Основні види технологічної діяльності у побуті. Основні галузі економіки. Приклади технологій, що застосовуються в них (легка промисловість, технології виготовлення швацьких виробів).

2. Інструменти та пристрої (3 год.).

Використання знарядь праці у процесі технологічної діяльності (ножиці, голка, швацька машина і т.д.).

Правила внутрішнього розпорядку в майстерні та загальні правила безпечної праці.

Практична робота. Ознайомлення із обладнанням майстерні. Вивчення правил внутрішнього розпорядку в майстерні та загальних правил безпечної праці.

3. Елементи матеріалознавства (3 год.).

Основні швацькі матеріали. Правила роботи з ними.

Застосування текстильних матеріалів для виготовлення швацьких виробів. Короткі відомості про текстильні волокна та їх види, будова тканини (основа, піткання, пруг). Властивості ниток основи і піткання. Лицьовий і виворітний боки тканини. Поняття про ткацьке переплетення. Полотняне переплетення. Загальні відомості про прядіння і ткацтво. Вибір тканини для виготовлення постільної та столової білизни. Розрахунок необхідної кількості матеріалів для виготовлення виробу.

Відомості про властивості конструкційних матеріалів: геометричні (ширина, довжина, товщина); механічні (міцність, розтяжність, пластичність, зминальність тощо); оптичні (опір різанню, обсипальність тощо). Врахування властивостей матеріалів у процесі їх вибору та виготовлення виробів.

Властивості тканини. Оптичні властивості: колір, блиск. Механічні властивості: міцність, розтяжність, зминальність, драпрувальність. Гігієнічні властивості: гігроскопічність, повітропроникність, теплозахисні. Технологічні властивості: обсипальність, зсідальність.

Короткі відомості про волокна рослинного, тваринного, штучного та синтетичного походження. Бавовняні, лляні, штучні та синтетичні тканини.

Практична робота. *Підбір матеріалів для виготовлення виробу.* Ознайомлення із видами конструкційних матеріалів. Ознайомлення із різними видами волокон, пряжі, тканини за колекціями зразків. Визначення ниток основи й піткання, лицьового й виворітного боків тканини. Ознайомлення зі зразками тканин за колекціями. Розпізнавання тканин за видами переплетення.

4. Види ручних робіт (6 год.).

4.1. Ручні стібки, строчки, шви (3 год.).

Ручні знаряддя праці як вид технічних об'єктів, їх використання у сучасних технологічних процесах у побуті і на виробництві. Типові знаряддя праці для ручної обробки різних конструкційних матеріалів (ножиці, голки, наперсток, лінійка тощо).

Організація робочого місця для виконання ручних робіт з обробки тканини. Поняття про технічну культуру. Правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги. Інструменти і пристрої для пошиття виробів.

Термінологія ручних робіт. Ручні стібки і строчки. Технологія виконання ручних швів: «уперед голку», «за голку», «стебловий», «тамбурний», «козлик», «петельний». Застосування швів. Їх графічне зображення. Послідовність та технічні умови виконання швів.

Відомості про механічні способи з'єднання деталей із різних конструкційних матеріалів (зв'язування, скручування, зшивання, склеювання та ін.).

Ручні знаряддя праці для з'єднання матеріалів. Поняття технологічної операції. Технологічні операції в технології ручного виготовлення швацького виробу.

Практична робота. *Виконання ручних швів.* Організація робочого місця для виконання ручних швів. Вправи на виконання ручних швів.

4.2. Оздоблювальний шов «вафлі» (3 год.).

Оздоблення одягу як вид декоративно-ужиткового мистецтва. Шов «вафлі». Розміщення шва на виробі.

Ручні знаряддя праці для оздоблювальних робіт. Загальні відомості про українські народні традиції в оздобленні виробів.

Практична робота. *Виконання шва «вафлі».* Виготовлення зразка зазначеного шва.

5. Елементи машинознавства (3 год.).

Призначення і загальна будова побутової швацької машини. Організація робочого місця за швацькою машиною. Правила безпечної праці. Санітарно-гігієнічні вимоги під час роботи на швацькій машині. Прийоми роботи на швацькій машині. Заправлення нижньої та верхньої ниток у машину. Будова машинної голки. Будова шпульного ковпачка. Регулювання натягу ниток. Прийоми догляду за швацькою машиною.

Поняття про механізми в машинах. Механізми для передачі обертального руху. Механізми для перетворення обертального руху в поступальний і навпаки. Поняття про кінематичну схему. Основні умовні позначення на кінематичних схемах (вал, вісь, зубчате колесо, пас, гвинт тощо).

Будова і принцип роботи регулятора натягу верхньої нитки. Намотування ниток за допомогою моталки.

Ознайомлення із типовими професіями, робота яких пов'язана із виготовленням та обробкою текстильних матеріалів. Об'єкти їх праці, типові умови праці. Загальні вимоги до працівників цих професій.

Електрифіковані знаряддя праці. Електричний привід швацької машини. Правила безпечної праці під час роботи на швацькій машині з електричним приводом. Керування машиною з електричним приводом. Економне використання електроенергії в процесі обробки тканини.

Практична робота 1. *Вправи з керування швацькою машиною.* Ознайомлення із загальною будовою швацької машини. Організація робочого місця. Набування навичок керування швацькою машиною без заправлення ниток.

Практична робота 2. *Заправлення ниток у машину та виконання строчок.* Заправлення верхньої та нижньої ниток у швацьку машину. Виконання прямолінійних, хвилястих, зигзагоподібних строчок на тканині. Керування машиною із заправленими нитками.

6. Машинні шви та їх застосування (3 год.).

Машинні шви. Графічне зображення швів. Технологія виконання швів: зшивний на ребро, із розпрасуванням, із запрасуванням і подвійний, упідгин з відкритим та закритим зрізами, накладний і надстрочний.

Усунення дефектів строчки (нерівномірний, слабкий або надмірний натяг нитки).

Практична робота. *Виконання машинних швів. Усунення дефектів строчки.* Вивчення будови регулятора натягу верхньої нитки, моталки швацької машини. Намотування ниток за допомогою моталки. Вправи у виконанні машинних швів (зшивний на ребро, із розпрасуванням, з запрасуванням і подвійний, з відкритим та закритим зрізами, накладного і надстрочного).

Розпізнавання строчок з нерівномірним, слабким або надмірним натягом ниток, усунення дефектів.

7. Технологія виготовлення постільної білизни (6 год.).

7.1. Виготовлення наволоки (3 год.).

Об'єкти технологічної діяльності: постільна білизна. Поняття про показники якості виробу: можливість використання за призначенням (функціональність); краса і привабливість (естетичність); зручність у використанні (енергономічність); легкість виготовлення (технологічність); невисока ціна (економічність).

Вимоги до білизняних виробів (гігієнічні, естетичні, економічні).

Вихідні дані для побудови креслення виробу (постільної білизни). Побудова креслення об'єкта проектування. Моделювання, виготовлення лекал.

Практична робота 1. *Виконання ескізу виробу.* Ознайомлення зі зразками художнього оформлення постільної білизни. Виконання ескізу виробу постільної білизни.

Практична робота 2. *Побудова креслення виробу.* Виконання технічного рисунка з дотриманням пропорцій. Зняття мірок побудови креслень виробу (постільної білизни). Виконання креслень у масштабі та в натуральну величину. Моделювання виробу, виготовлення лекал.

Практична робота 3. *Виготовлення нескладного виробу.* Виготовлення нескладного виробу із застосуванням вивчених швів. Орієнтовний перелік об'єктів праці: гольник, прихватка, підставка під гаряче, серветка, постільна білизна, кишенька для інструментів, рушничок, носова хусточка, закладка, листівка тощо.

7.2. Виготовлення підковдри (3 год.).

Короткі відомості про догляд за постільною та столовою білизною (прання, крохмалення, підсинення, прасування). Основні умовні позначення способів догляду за білизною (прання, прасування).

Практична робота 1. *Виконання ескізу виробу.* Виконання ескізу виробу постільної білизни.

Практична робота 2. *Побудова креслення виробу.* Виконання технічного рисунка. Зняття мірок побудови креслень виробу. Виконання креслень у масштабі. Моделювання виробу.

Практична робота 3. *Виготовлення нескладного виробу.* Виготовлення нескладного виробу (гольник, прихватка, підставка під гаряче, серветка, постільна білизна, кишенька для інструментів, рушничок, носова хусточка, закладка, листівка тощо).

8. Технологія виготовлення дитячого одягу (24 год.).

8.1. Виготовлення фартуха (9 год.).

- Проектування фартуха. Виготовлення викрійок (3 год.).

Загальні відомості про процес проектування виробу, його етапи. Види проектної документації: ескіз, технічний опис, макет, креслення, лекала та шаблони.

Художнє конструювання як складова процесу проектування. Ескіз. Форма різних об'єктів. Колір. Українські національні традиції в оздобленні, кольорове

рішення.

Історичні відомості про розвиток форм деяких виробів одягу та ін. Базова форма. Моделі-аналоги. Фартух як вид робочого одягу. Моделі-аналоги фартухів.

Поняття про побудову базових конструкцій. Вихідні дані для побудови креслення базової конструкції фартуха. Загальні відомості про будову фігури людини. Зняття мірок для побудови фартуха. Умовні позначення мірок. Послідовність і правила побудови креслення фартуха. Поняття про технічне моделювання. Моделювання фартуха, фартуха-сарафана, виготовлення лекал.

Практична робота. *Побудова креслення фартуха.* Виконання креслення деталей фартуха. Виконання технічного малюнка фартуха, фартуха-сарафана. Опис моделі. Зняття мірок і записування результатів обміру фігури. Побудова креслень фартуха. Моделювання. Виготовлення лекал.

- Розкроювання та зметування фартуха (3 год.).

Етапи виготовлення виробу (отримання окремих деталей, їх обробка, з'єднання деталей, оздоблення). Загальні відомості про способи отримання деталей заданої форми із різних конструкційних матеріалів. Особливості процесу різання різних матеріалів. Правила розмічання деталей виробів для вирізання. Знаряддя праці для ручної обробки матеріалів різанням.

Процес розкроювання тканини: підготовка тканини до розкроювання, розкладання лекал, деталей фартуха на тканині, крейдування, розкроювання деталей і їх перевірка. Економія сировини під час розкроювання тканини. Правила безпечної праці. Використання відходів матеріалів. Відомості про застосування механічних знарядь праці для різання матеріалів.

Ручна обробка деталей виробу. Організація робочого місця, інструменти та пристрої. Ручні стібки та строчки.

Практична робота 1. *Розкроювання виробу.* Підготовка тканин до розкроювання. Економна розкладка лекал на тканині, крейдування. Розкроювання деталей фартуха. Контроль якості крою. Орієнтовний перелік об'єктів праці: фартух без нагрудника, фартух із відрізним чи суцільно кроєним нагрудником, фартух-сарафан.

Практична робота 2. *Зметування виробу, примірка.* Ручна обробка деталей виробу (полотно фартуха, нагрудник, кишеня, бретелі тощо). З'єднання деталей для проведення примірки.

- Пошиття та остаточна обробка фартуха (3 год.).

Поняття технологічної операції. Технологічні операції в технології машинного виготовлення швацького виробу. Інструкційна карта як вид техніко-технологічної документації.

Технологічна послідовність виготовлення швацького виробу.

Поняття про схему монтажу виробу, механічні знаряддя праці для з'єднання матеріалів, їх переваги над ручними. Послідовність обробки і з'єднання деталей виробів. Ручні та машинні шви, що використовуються для виготовлення виробів. Ручна і машинна обробка окремих деталей. Волого-теплова обробка.

Практична робота. *Технологія виготовлення деталей і монтажу швацьких виробів.*

Визначення технологічної послідовності виготовлення виробів. Виготовлення деталей виробів за інструкційними картками. З'єднання, монтаж виробів. Остаточна обробка виробів. Контроль якості у процесі роботи. Орієнтовний перелік об'єктів праці: фартух, фартух-сарафан.

8.2. Виготовлення дитячого головного убору (6 год.).

- Побудова викрійки головного убору (3 год.).

Проектування та моделювання нескладних головних уборів. Особливості побудови викрійок головних уборів. Мірки для побудови викрійки.

Практична робота. *Побудова викрійки нескладного головного убору.* Виконання ескізу. Знімання мірок. Побудова креслення. Виконання викрійки в натуральну величину. Орієнтовний перелік об'єктів праці: чепчик, панама, кепка, капелюшок тощо.

- Пошиття дитячого головного убору (3 год.).

Технологічна послідовність пошиття головного убору. Ручні та машинні шви, необхідні для пошиття виробу. Ручна і машинна обробка деталей виробу. Остаточна обробка.

Практична робота. *Пошиття головного убору.* Розкроювання деталей виробу. Виконання ручних та машинних операцій з'єднання деталей виробу. Волого-теплова обробка.

8.3. Виготовлення дитячої сорочки (9 год.).

- Побудова викрійки дитячої сорочки (3 год.)

Особливості конструювання та моделювання дитячого одягу. Матеріали для виготовлення дитячого одягу, їх характеристики. Мірки, необхідні для виконання креслення дитячої сорочки.

Практична робота. *Виконання ескізу та побудова викрійки дитячої сорочки.* Виконання ескізу. Вибір матеріалів. Знімання необхідних мірок. Побудова креслення сорочки. Виготовлення викрійки дитячої сорочки в натуральну величину.

- Пошиття дитячої сорочки (3 год.).

Технологічна послідовність пошиття виробу. Ручні та машинні стібки та строчки. Ручна і машинна обробка деталей виробу.

Практична робота. *Розкроювання деталей виробу, пошиття дитячої сорочки.* Розкладка викрійки на тканині. Розкроювання деталей дитячої сорочки. Виконання ручних і машинних операцій тимчасового та постійного призначення.

- Остаточна обробка сорочки (3 год.).

Поняття про оздоблення дитячих виробів. Способи та матеріали для оздоблення: вишивка, аплікація. Інструменти, необхідні для виконання оздоблення дитячої сорочки. Остаточна обробка виробу.

Практична робота. *Остаточна обробка дитячої сорочки.* Виконання оздоблення виробу. Волого-теплова обробка.

9. Технологія виготовлення спідниці (51 год.).

9.1. Різновиди спідниць за силуетом та конструкцією (3 год.).

Види поясних швацьких виробів. Фактори, що впливають на вибір поясного виробу для проектування і виготовлення. Пошук зразків одягу.

Практична робота. *Створення моделі виробу.* Робота зі спеціальною літературою. Створення нової моделі з використанням найкращих ознак розглянутих зразків.

9.2. Мірки, необхідні для виконання креслення (3 год.).

Мірки для побудови поясного виробу. Правила їх знімання та запис. Прибавки.

Практична робота. *Конструювання спідниці.*

Виконання технічного малюнка спідниці. Опис моделі. Зняття мірок і записування результатів обміру фігури.

9.3. Особливості опрацювання різних конструкцій спідниць (15 год.).

- Побудова креслення спідниці «кльош» (3 год.).

- Побудова креслення спідниці «сонце» (3 год.).

- Побудова креслення спідниці «годе» (3 год.).

- Побудова креслення прямої спідниці (3 год.).

- Моделювання спідниці (3 год.).

Побудова креслення основи прямої спідниці. Побудова креслення конічної спідниці. Моделювання спідниці. Виготовлення лекал. Відомості про муляжний метод конструювання, його переваги і недоліки.

Практична робота. *Конструювання і моделювання спідниці.* Побудова креслення спідниці. Моделювання.

9.4. Виготовлення спідниці (30 год).

- Виготовлення викрійки спідниці в натуральну величину (3 год.).

- Розкроювання деталей спідниці на тканині (3 год.).

- Підготовка спідниці до першої примірки (3 год.).

- Проведення першої примірки (3 год.).

- Коригування деталей крою та переметування спідниці після примірки (3 год.).

- Обробка верхнього зрізу спідниці (3 год.).

- Обробка застібки спідниці (3 год.).

- Обробка склад, шліци, нижнього зрізу спідниці (3 год.).

- Остаточна обробка спідниці (3 год.).

- Волого-теплова обробка спідниці (3 год.).

Схеми розкладки лекал деталей спідниці на тканині. Організація робочого місця для розкроювання. Правила безпечної праці. Відомості про електрифіковані знаряддя праці для різання матеріалів.

Технологічна послідовність виготовлення спідниці. Термінологія ручних, машинних, волого-теплових робіт. Підготовка деталей крою до обробки

(перевірка наявності деталей, перенесення ліній, виточок, складок, надсічок на симетричні деталі; позначення лінії середини деталі і лінії стегон).

Підготовка виробу до першої примірки (змотування виточок, складок, бокових швів; приметування пояса чи корсажної стрічки).

Проведення першої примірки, виявлення дефектів і їх усунення.

Пристрої до універсальної побутової швацької машини, що застосовуються під час виготовлення поясних виробів (лапка-рубильник, спеціалізовані лапки для вшивання застібки «блискавка», для пришивання ґудзиків, для обметування петель, для виконання запошивного шва). Прийоми роботи з ними.

Обробка виточок, складок, кокеток. Обробка бокових швів, застібки, пояса. Обробка верхнього зрізу спідниці пришивним поясом.

Обробка низу виробу. Остаточна обробка виробу. Волого-теплова обробка виробу (пооопераційна й остаточна).

Види дрібного ремонту поясного виробу. Реставрація швів і низу виробу. Правила безпечної праці, організація робочого місця, санітарно-гігієнічні вимоги.

Практична робота 1. *Розкроювання виробу.* Настилання тканини. Виконання економної розкладки. Обкрейдування деталей. Розкроювання деталей. Контроль якості крою. Орієнтовний перелік об’єктів праці: спідниці (пряма, кльош, кленова та ін.).

Практична робота 2. *Вибір послідовності обробки поясного виробу. Обробка окремих деталей.* Аналіз кількох технологічних послідовностей пошиття поясного виробу. Вибір доцільних. Підготовка деталей крою до обробки. Обробка окремих деталей.

Практична робота 3. *Підготовка і проведення першої примірки поясного виробу.* Підготовка виробу до першої примірки. Проведення першої примірки, виявлення і усунення дефектів.

Практична робота 4. *Остаточна обробка виробу.* Обробка низу виробу. Остаточна обробка виробу. Вправи на виконання дрібного ремонту поясного виробу (на зразок).

10. Технологія виготовлення кишень (21 год.).

10.1. Види та особливості конструювання кишень (3 год.).

Призначення кишень в одязі. Ознайомлення з видами кишень за конструкцією (накладні, прорізні тощо). Матеріали, необхідні для виготовлення кишень різної конструкції.

Практична робота. *Виконання ескізів моделей кишень.* Виконання ескізів моделей кишень.

10.2. Виконання зразків обробки кишень (18 год.).

- Обробка кишень у рамку (3 год.).
- Обробка кишень у швах (3 год.).
- Обробка кишень у складах (3 год.).
- Обробка кишень із клапаном (3 год.).
- Обробка кишень у листочку (3 год.).

- Обробка накладних кишень (3 год.).

Моделювання кишень. Технологічна послідовність виготовлення накладних та прорізних кишень. Виготовлення викрійок. Розкроювання деталей кишень. Пошиття кишень. Остаточна обробка.

Практична робота. *Виготовлення різних видів прорізних та накладних кишень.* Виконання креслень та викрійок. Розкроювання тканини. Пошиття різних видів кишень. Волого-теплова обробка.

11. Технологія виготовлення плечового виробу (54 год.).

11.1. Види легкого жіночого одягу (3 год.).

Види плечових виробів. Головні напрями сучасної моди, їх відображення у журналах мод. Поняття мода, стиль, силует. Фактори, що впливають на вибір плечового виробу. Види оздоблень плечових виробів. Комбінаторика у художньому конструюванні. Симетрія і асиметрія. Ритм. Динамічні та статистичні форми. Рівновага. Фактура матеріалу. Передача матеріалу. Передача силуету моделі, виду оздоблення і фактури матеріалу на ескізі.

Практична робота. *Розробка ескізів плечового одягу. Складання ескізу моделі плечового виробу.* Розробка ескізів та макетів сучасного плечового одягу з урахуванням модних тенденцій. Вправи на комбінаторику. Розробка і виконання ескізу моделі плечового виробу без коміра і рукава з передачею силуету моделі, виду оздоблення і фактури матеріалу. Опис моделі.

11.2. Мірки, необхідні для виконання креслення (3 год.).

Мірки, необхідні для побудови креслення основи плечового виробу. Умовні позначення мірок. Зняття мірок. Прибавки.

Практична робота. *Конструювання виробу.* Зняття мірок і записування результатів вимірів.

11.3. Особливості розробки конструкцій плечового виробу (12 год.).

- Побудова креслення ліфа (перед) (3 год.).

- Побудова креслення ліфа (спинка) (3 год.).

- Побудова креслення рукава (3 год.).

- Побудова викрійок у натуральну величину (3 год.).

Побудова базисної сітки. Побудова креслення основи плечового виробу (за готовим алгоритмом). Моделювання плечового виробу. Виготовлення викрійки.

Практична робота. *Конструювання і моделювання виробу.* Побудова креслення основи плечового виробу. Моделювання виробу, виготовлення лекал.

11.4. Виготовлення плечового виробу (36 год.).

- Розкроювання деталей виробу на тканині (3 год.).

- Перенесення ліній з викрійки на тканину. Зметування деталей (3 год.).

- Підготовка виробу та проведення примірки (3 год.).

- Усунення виявлених недоліків, переметування та обробка швів після примірки (3 год.).

- Осноровка виробу перед пошиттям (3 год.).

- Обробка горловини та пройм обшивкою (3 год.).

- Обробка горловини та пройм оздоблювальною тасьмою або мереживом (3 год.).

- Обробка воланів і рюш (3 год.).

- Оздоблення виробу (3 год.).

- Обробка нижнього зрізу виробу (3 год.).

- Волого-теплова обробка виробу (3 год.).

- Дефекти плечових виробів та способи їх усунення (3 год.).

Типові розкладки деталей плечових виробів на тканині. Розкроювання деталей виробу. Правила безпечної праці та санітарно-гігієнічні вимоги для розкроювання.

Схема виготовлення плечового виробу. Термінологія ручних, машинних та волого-теплових робіт. Підготовка деталей краю до обробки (перевірка наявності деталей, перенесення надсічок, ліній виточок, складок, позначення середніх ліній деталей).

Підготовка виробу до першої примірки (змотування плечових і бокових швів, приметування тасьми до зрізів горловини і пройм з метою запобігання їх розтягуванню та обсипанню).

Проведення першої примірки, усунення дефектів. Розкроювання дрібних деталей (обшивок, бейок, смужки тканини для окантування). Обробка виточок, складок. Обробка плечових і бокових швів. Обробка горловини, пройм виробу. Технологія виконання окантувального шва.

Особливості технологічних процесів оздоблення швацьких виробів з використанням вишивок. Відомості про механічні знаряддя праці для виконання оздоблювальних робіт. Українська вишивка – традиційний вид оздоблення одягу. Короткі відомості про види технік вишивання. Техніки, характерні для свого регіону. Орнамент. Види орнаментів. Рапорт. Перенесення малюнка на тканину.

Обробка низу виробу. Остаточна обробка виробу. Волого-теплова обробка (пооопераційна й остаточна). Контроль якості готового виробу.

Практична робота 1. *Розкроювання виробу.* Настилання тканини. Виконання економної розкладки. Обкрейдування деталей. Розкроювання деталей. Контроль якості крою.

Практична робота 2. *Вибір послідовності обробки плечового виробу. Обробка окремих деталей.* Аналіз кількох технологічних послідовностей пошиття плечового виробу. Вибір доцільних. Підготовка деталей крою до обробки. Обробка окремих деталей.

Практична робота 3. *Підготовка і проведення першої примірки плечового виробу.* Підготовка виробу до першої примірки. Проведення першої примірки, виявлення і усунення дефектів.

Практична робота 4. *Виконання оздоблювальних швів. Оздоблення виробу.* Добір візерунка для оздоблення виробу. Перенесення візерунка на тканину. Оздоблення виробу.

Практична робота 5. *Остаточна обробка плечового виробу.* Остаточна обробка виробу. Волого-теплова обробка виробу.

12. Основи моделювання одягу (6 год.).

- Робота з джерелами інформації про одяг та його моделі (3 год.).

- Моделювання нескладних фасонів одягу (3 год.).

Спеціалізовані видання про швацькі вироби, методи пошуку потрібної текстової та ілюстративної інформації у спеціальних виданнях. Види ілюстрацій у цих виданнях: фотографії, малюнки, схеми.

Читання і аналіз опису моделей. Способи копіювання графічної інформації. Копіювання моделей від руки і на око.

Методи фантазування та комбінування у створенні нових об'єктів. Виявлення найкращих ознак у кожній моделі. Процес створення нової моделі із використанням найкращих ознак розглянутих моделей.

Практична робота. Створення моделі виробу із застосуванням методів фантазування та комбінування.

Робота зі спеціальною літературою. Пошук і підбір кількох зразків одягу, які мають різну форму, конструкцію, колір, оздоблення тощо. Копіювання графічних зображень зі спеціальних видань різними способами. Створення нової моделі з використанням найкращих ознак розглянутих моделей.

13. Громадянсько-патріотичне виховання. Суспільно-корисна діяльність (30 год.).

- Виготовлення сувенірів до Дня захисника Вітчизни (3 год.).

- Виготовлення сувенірів до новорічних свят (3 год.).

- Зимовий показ виготовлених виробів (6 год.)

- Виготовлення сувенірів до Міжнародного жіночого дня (3 год.).

- Виготовлення сувенірів до Великодня (3 год.).

- Виготовлення сувенірів до Дня перемоги (3 год.).

- Виготовлення сувенірів до Дня захисту дітей (3 год.).

- Літній показ виготовлених виробів (6 год.).

Планування заходів виховної роботи по формуванню в учнів комплексу громадянських якостей. Громадянське, патріотичне виховання. Суспільно-корисна діяльність: пізнавальна, трудова, художньо-естетична, пропагандистська, культурна, природоохоронна, народознавча, краєзнавча, колективно-ігрова тощо.

Відомості про сувеніри, які виготовляються за допомогою ручних та машинних швацьких операцій. Регіональні особливості використання сувенірів. Способи обробки та оздоблення текстильних матеріалів.

Технологія виконання сувенірів. Правила безпечної праці. Організація робочого місця, інструменти та матеріали.

Особливості професії моделі. Особливості демонстрування різних видів одягу. Організація показів мод.

Практична робота 1. *Виготовлення тематичних сувенірів до свят.* Вибір виду виробів сувенірного призначення. Вибір матеріалів. Виготовлення сувенірів.

Практична робота 2. *Проведення показів виготовлених виробів.* Вибір та

підготовка виробів до показів. Організація показів. Проведення показів виготовлених виробів.

14. Підсумкове заняття (3 год.).

Підведення підсумків роботи гуртка за рік. Організація підсумкової виставки робіт гуртківців. Визначення і відзначення кращих вихованців гуртка. Завдання на літо.

Прогнозований результат

По закінченню реалізації навчальної програми вихованці гуртка повинні знати:

- правила внутрішнього розпорядку та безпечної праці в майстерні;
- види конструкційних матеріалів, їх властивості;
- уявлення про волокна рослинного і тваринного походження, способи їх отримання, властивості;
- характеристики матеріалів хімічного походження, властивості тканин із хімічних волокон, способи отримання штучних і синтетичних матеріалів;
- ткацькі переплетення, прядіння і ткацтво, будову тканини, властивості ниток;
- призначення і загальну будову універсальної побутової швацької машини, будову машинної голки, шпульного ковпачка;
- загальну будову і принцип роботи електричного приводу швацької машини;
- будову і принцип роботи регулятора натягу верхньої нитки, моталки;розпізнавати строчки з нерівномірним, слабким або надмірним натягом ниток;
- терміни ручних, машинних та волого-теплових робіт;
- **види швацьких виробів та їх класифікацію;**
- **поняття мода, стиль, макет, силует;**
- **головні напрями сучасної моди одягу, урахування модних тенденцій у процесі проектування;**
- **види поясних швацьких виробів, обгрунтувати фактори, що впливають на їх вибір;**
- **види плечових виробів;**
- розпізнавати види силуетів плечового виробу, симетричні й асиметричні моделі, динамічні й статичні форми;
- поняття технічного рисунка, креслення, типи ліній, правила нанесення розмірів, умовних позначень на кресленні, користування креслярським інструментом;
- поняття про побудову базових конструкцій, розробку модельних особливостей, будову фігури людини;
- послідовність побудови креслень виробів;
- умовні позначення мірок для побудови креслень, правила і послідовність їх знімання, правила побудови креслення;
- процес і етапи виготовлення виробу, способи отримання деталей заданої

форми із різних конструкційних матеріалів, особливості процесу різання різних матеріалів, етапи і правила розкрою тканини;
- типові схеми розкладки лекал на тканині;
- порядок визначення, послідовність обробки і з' єднання деталей виробу;
- мати уявлення про види оздоблень, особливості технологічних процесів оздоблення одягу, білизни, інших виробів із текстильних матеріалів;
- назвати регіональні особливості оздоблення виробів в українських національних традиціях;
- знати основні види контролю швацьких виробів.
- знати склад особистісних рис та якостей, що відповідають визначенню свідомий громадянин та патріот.

Вихованці гуртка повинні вміти:

- дотримуватись правил внутрішнього розпорядку та безпечної праці в майстерні;
- працювати на швацькій машині з електричним приводом і з пристроями до неї;
- дотримуватись правил безпечної праці під час роботи на швацькій машині, економного використання електроенергії в процесі обробки тканини;
- усувати дефекти строчок з нерівномірним натягом ниток;
- вміти намотувати нитки за допомогою моталки;
- розпізнати і назвати інструменти і пристрої для пошиття і вишивання, ручні стібки і строчки, їх графічне зображення;
- організувати робоче місце для виконання ручних та волого-теплових робіт з обробки тканини;
- виконати ручні шви, прасування;
- застосувати вивчені шви для виготовлення нескладних виробів;
- обґрунтувати вибір об'єкта технологічної діяльності залежно від потреб людини;
- застосувати методи фантазування і комбінування у створенні нових об'єктів, уявити і відтворити фантастичний образ на папері;
- назвати види одягу, вимоги до нього;
- здійснити пошук графічної інформації в спеціальних виданнях і скопіювати зображення кількома способами;
- охарактеризувати процес проектування, художнього конструювання;
- дотримуватись правил оформлення і виконання ескізу об'єкта праці;
- охарактеризувати історичний розвиток форм одягу, поняття про базову форму, моделі-аналоги;
- розпізнати моделі-аналоги, скласти ескізи моделей-аналогів;
- застосувати метод ідеальності в розробці нової моделі;
- охарактеризувати технічне конструювання як етап проектування виробу;
- виконати технічний рисунок, креслення виробу, виготовити лекала;
- розпізнати тканини різних видів переплетення, лицьовий і виворітний боки тканини;
- підібрати матеріали для виготовлення виробу, розрахувати їх необхідну кількість;

- визначити схему розкладки лекал і економно їх розкладати на тканині;
- економно розкроїти тканину, контролювати якість крою;
- описати модель поясного виробу;
- розробляти ескізи та макети сучасного поясного одягу;
- застосовувати комбінаторику у художньому конструюванні виробів;
- виконати кольоровий ескіз моделі плечового виробу з передачею силуету моделі, види оздоблення і фактури тканини;
- знімати мірки для побудови креслення спідниці, виконати технічний малюнок моделі, креслення і моделювання деталей спідниці, виготовляти лекала;
- підготувати деталі крою спідниці до обробки, виконувати ручну і машинну обробку деталей спідниці, волого-теплову обробку (пооопераційну і остаточну), проводити примірки, усувати дефекти;
- знімати мірки для побудови креслення основи плечового виробу, записати умовні позначення мірок, прибавок;
- будувати базисну сітку, креслення основи плечового виробу;
- змоделювати плечовий виріб, виготовити для нього викрійку;
- зарисувати схеми типових розкладок деталей плечових виробів на тканині, виконати розкроювання деталей виробу;
- скласти схему виготовлення плечового виробу;
- провести першу примірку плечового виробу;
- обробити деталі і вузли плечового виробу;
- виконати волого-теплову обробку плечового виробу;
- дотримуватись правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог під час виконання ручних, машинних і волого-теплових робіт;

Основний рівень, другий рік навчання
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Розділ, тема	Усього годин	З них	
			теоре-тичних	практич-них
1	Вступне заняття	3	3	-
2	Інструменти та пристрої	3	2	1
3	Елементи матеріалознавства	3	2	1
4	Технологія виготовлення брюк, шортів	60	25	35
4.1.	Різновиди брюк, шортів	3	2	1
4.2	Мірки, необхідні для виконання креслення	3	2	1
4.3	Підготовка деталей крою, розкладка та розкроювання	12	7	5
4.4	Пошиття брюк, шортів	42	14	28
5	Технологія виготовлення сукні	93	36	57
5.1	Різновиди суконь за силуетом та конструкцією	6	3	3
5.2	Мірки, необхідні для виконання креслення	6	4	2
5.3	Підготовка деталей крою, розкладка і розкроювання	18	8	10
5.4	Виготовлення сукні	63	21	42
6	Основи моделювання одягу	21	11	10
6.1	Елементи моделювання	3	3	-
6.2	Розробка конструкцій одягу складного крою	18	8	10
7	Громадянсько-патріотичне виховання. Суспільно-корисна діяльність	30	-	30
8	Підсумкове заняття	3	3	-
	Разом	216	82	134

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Завдання: підтримка та розвиток творчого потенціалу особистості; допомога у виборі майбутньої професії; естетичне та трудове виховання; ознайомлення вихованців із напрямками моди та сучасними технологічними процесами виготовлення одягу, побудовою складних фасонів одягу – суцільнокроєного рукава, рукава реглан, рукава кімоно, особливостями їх повузлової обробки; розвиток творчих здібностей; набуття гуртківцями практичних навичок з моделювання, розкроювання та пошиття одягу, демонстрації моделей на сцені; опанування основ професії швачки, закрійника, дизайнера та технолога з пошиття одягу.

1. Вступне заняття (3 год.)

Повторення і узагальнення знань, отриманих гуртківцями на уроках трудового навчання в школі, а також в гуртку в минулому навчальному році. Аналіз робіт, виготовлених влітку. Ознайомлення з планом роботи та об'єктами праці на поточний рік. Організаційні питання.

2. Інструменти та пристрої (3 год.).

Перспективи розвитку та вдосконалення технологій. Відомості про автоматизацію, комп'ютеризацію технологічних процесів.

Вступний інструктаж з правил техніки безпеки. Санітарно-гігієнічні вимоги. Правила поведінки в навчальній лабораторії, закладі, в громадських місцях, міському транспорті.

Практична робота. Ознайомлення із обладнанням майстерні. Вивчення правил внутрішнього розпорядку в майстерні та загальних правил безпечної праці.

3. Елементи матеріалознавства (3 год.).

Загальні відомості про нові види матеріалів, їх властивості, нові способи отримання матеріалів. Поняття про асортимент. Сучасні напрями оновлення асортименту тканини. Матеріали для з'єднання деталей (швацькі нитки, клейові матеріали).

Оздоблювальні матеріали (стрічка, тасьма, мереживо). Фурнітура. Правила добору фурнітури оздоблювальних матеріалів.

Практична робота. *Підбір матеріалів для виробу.* Ознайомлення із асортиментом сучасних тканин за колекціями зразків. Розпізнавання класичних тканин (ситець, оксамит, сукно та ін.). Ознайомлення із оздоблювальними матеріалами, різними видами фурнітури. Підбір тканини, оздоблювальних матеріалів, фурнітури для виготовлення виробу.

4. Технологія виготовлення брюк, шортів (60 год.).

4.1. Різновиди брюк, шортів (3 год.).

Види поясних швацьких виробів. Фактори, що впливають на вибір поясного виробу для проектування і виготовлення. Пошук зразків одягу.

Практична робота. *Створення моделі виробу.* Робота зі спеціальною літературою. Створення нової моделі з використанням ознак розглянутих зразків.

4.2. Мірки, необхідні для виконання креслення (3 год.).

Мірки для побудови поясного виробу. Правила їх знімання та запис. Прибавки.

Практична робота. *Конструювання брюк, шортів.*

Виконання технічного малюнка виробу. Опис моделі. Зняття мірок і записування результатів обміру фігури.

4.3. Підготовка деталей крою, розкладка та розкроювання (12 год.).

- Побудова креслення виробу (3 год.).

- Моделювання брюк, шортів (3 год.).

- Виконання креслення виробу в натуральну величину (3 год.).

- Розкроювання деталей виробу на тканині (3 год.).

Побудова креслення основи брюк. Побудова креслення шортів. Моделювання брюк, шортів. Виготовлення лекал.

Схеми розкладки лекал деталей виробу на тканині. Організація робочого місця для розкроювання. Правила безпечної праці. Відомості про електрифіковані знаряддя праці для різання матеріалів.

Практична робота. *Конструювання і моделювання виробу. Розкроювання виробу.* Побудова креслення брюк, шортів. Моделювання. Настилання тканини. Виконання економної розкладки. Обкрейдування деталей. Розкроювання деталей. Контроль якості крою. Орієнтовний перелік об’єктів праці: брюки (прямі, кльош, вузькі, бриджі, капрі та ін.), шорти.

4.4. Пошиття брюк, шортів (42 год.).

- Перенесення ліній з викрійки, зметування виточок та швів (3 год.).

- Підготовка виробу до першої примірки (3 год.).

- Проведення примірки, усунення недоліків (3 год.).

- Обробка швів та виточок (3 год.).

- Обробка застібок (3 год.).

- Обробка верхнього зрізу виробу (3 год.).

- Обробка оздоблювальних деталей (3 год.).

- Обробка кишень у швах (3 год.).

- Обробка кишень у листочку (3 год.).

- Обробка кишень у рамку (3 год.).

- Обробка кишень із клапаном (3 год.).

- Обробка накладних кишень (3 год.).

- Обробка нижнього зрізу виробу (3 год.).

- Особливості волого-теплової обробки брюк, шортів (3 год.).

Технологічна послідовність виготовлення брюк, шортів. Термінологія ручних, машинних, волого-теплових робіт. Підготовка деталей крою до обробки (перевірка наявності деталей, перенесення ліній, виточок, складок, надсічок на

симетричні деталі; позначення лінії середини деталі і лінії стегон).

Підготовка виробу до першої примірки (зметування виточок, складок, бічних швів; приметування пояса чи корсажної стрічки).

Проведення першої примірки, виявлення дефектів і їх усунення.

Пристрої до універсальної побутової швацької машини, що застосовуються під час виготовлення поясних виробів (лапка-рубильник, спеціалізовані лапки для вшивання застібки «блискавка», для пришивання ґудзиків, для обметування петель, для виконання запошивного шва). Прийоми роботи з ними.

Обробка виточок, складок, кокеток. Обробка бокових швів, застібки, пояса. Обробка верхнього зрізу пришивним поясом.

Моделювання кишень. Виготовлення викрійок. Розкроювання деталей кишень. Пошиття кишень. Остаточна обробка.

Обробка низу виробу. Остаточна обробка виробу. Волого-теплова обробка виробу (пооопераційна й остаточна).

Практична робота 1. *Вибір послідовності обробки поясного виробу. Обробка окремих деталей.* Вибір доцільних послідовностей пошиття поясного виробу.. Підготовка деталей крою до обробки. Обробка окремих деталей.

Практична робота 2. *Підготовка і проведення першої примірки поясного виробу.* Підготовка виробу до першої примірки. Проведення першої примірки, виявлення і усунення дефектів.

Практична робота 3. *Виготовлення різних видів прорізних та накладних кишень.* Виконання креслень та викрійок. Розкроювання тканини і пошиття різних видів кишень.

Практична робота 4. *Остаточна обробка виробу.* Обробка нижнього зрізу виробу. Остаточна обробка виробу. Волого-теплова обробка.

5. Технологія виготовлення сукні (93 год.).

5.1. Різновиди суконь за силуетом та конструкцією (6 год.).

- Основи модних тенденцій у виготовленні жіночих суконь (3 год.).

Швацькі вироби як об’єкти технологічної діяльності. Види плечових виробів з коміром і рукавами. Види комірів і рукавів. Журнали мод як інформаційна база для проектування швацьких виробів.

Практична робота. *Вдосконалення моделі виробу шляхом використання теоріїрозв’язання винахідницьких задач.* Ознайомлення з видами плечових виробів за журналами мод. Виявлення недоліків об’єкта і пошук шляхів його вдосконалення.

- Вибір моделі, виконання ескізу сукні (3 год.).

Особливості виконання моделей і макетів з різних матеріалів (пінопласту, картону, паперу, текстильних матеріалів тощо).

Практична робота. *Розробка ескізу або макета виробу.* Розробка ескізу або макета плечового виробу з коміром і рукавами. Опис моделі. Обґрунтування вибору моделі.

5.2. Мірки, необхідні для виконання креслення (6 год.).

- Базові параметри фігури людини для побудови викрійки сукні (3 год.).

- Знімання мірок та їх запис (3 год.).

Зняття мірок для побудови креслення плечового виробу з коміром та рукавом.

Практична робота. *Конструювання та моделювання комірів і рукавів.*

Знімання і записування мірок для побудови креслення плечового виробу з коміром та рукавом.

5.3. Підготовка деталей крою, розкладка і розкроювання (18 год.).

- Побудова креслення ліфа (перед) (3 год.).

- Побудова креслення ліфа (спинка) (3 год.).

- Побудова креслення вшивного рукава (3 год.).

- Побудова викрійки ліфа у натуральну величину (3 год.).

- Побудова викрійки рукава у натуральну величину (3 год.).

Побудова креслення основи вшивного рукава. Моделювання коміра, рукава.

Основні відомості про складальне креслення як вид проектної документації. Особливості виконання складальних креслень. Складальні креслення на швацькі вироби.

Початкові відомості про креслення різних видів з'єднань конструкційних матеріалів. Позначення ниткових з'єднань на складальних кресленнях швацьких виробів.

Практична робота. *Конструювання та моделювання комірів і рукавів.* Побудова креслення коміра. Побудова креслення основи вшивного рукава. Використання готових журнальних викрійок, їх корекція відповідно до знятих з фігури мірок. Моделювання коміра і рукава.

- Розкроювання деталей сукні на тканині (3 год.).

Відомості про сучасні немеханічні способи розмічання та різання матеріалів (лазерне, плазмове та ін.). Використання комп'ютерної техніки для забезпечення процесів розмічання та різання. Схеми розкладки на тканині деталей плечового виробу з коміром і рукавами. Розкроювання деталей виробу.

Практична робота. *Розкроювання виробу.*

Виконання розкладки деталей виробу на тканині. Розкроювання деталей виробу.

Орієнтовний перелік праці: сукня, халат, блуза, жакет тощо. Вироби повинні мати рукав (будь-якого крою і довжини) та комір.

5.4. Виготовлення сукні (63 год.).

- Перенесення ліній з викрійки на тканину, зметування виточок та швів (3 год.).

- Підготовка та проведення першої примірки (3 год.).

- Переметування та обробка швів і виточок (3 год.).

- Обробка м'яких складів, буф і підрізів (3 год.).

- Обробка кокетки (3 год.).

- Підготовка виробу і проведення другої примірки (3 год.).

- Усунення недоліків, виявлених під час другої примірки (3 год.).

- Обробка бортів і лацканів (3 год.).
- Виготовлення комірів (3 год.).
- З'єднання комірів з горловиною (3 год.).
- Обробка горловини косою бейкою (3 год.).
- Обробка горловини тасьмою чи мереживом (3 год.).
- Обробка рукавів (3 год.).
- Осноровка та вшивання рукавів у пройму (3 год.).
- Види та обробка манжет (3 год.).
- Обробка нижнього зрізу рукавів (3 год.).
- Оздоблення виробу (3 год.).
- Обробка петель для застібки (3 год.).
- Пришивання гудзиків, гачків, кнопок (3 год.).
- Волого-теплова обробка виробу (3 год.).
- Види дефектів одягу та їх усунення (3 год.).

Відомості про сучасні немеханічні способи з'єднання матеріалів. Їх застосування для монтажу виробів із різних конструкційних матеріалів.

Схема виготовлення плечового виробу з коміром і вшивним рукавом. Термінологія ручних, машинних та волого-теплових робіт.

Підготовка деталей крою до обробки (перевірка наявності деталей; перенесення надсічок, ліній виточок, складок на симетричні деталі, позначення середніх ліній деталей).

Підготовка виробу до першої примірки (зметування плечових і бокових швів). Проведення першої примірки, усунення дефектів. Обробка виточок, складок, плечових бокових швів, коміра. Вметування коміра в горловину. Обробка рукавів. Вметування рукавів.

Проведення другої примірки. Перевірка правильності вметування коміра і рукавів, уточнення довжини виробу. Вшивання коміра в горловину. Вшивання рукавів у пройму. Обробка низу виробу.

Ручні стібки та строчки для оздоблення виробів. Кольорова гама різних видів швів. Матеріали та інструменти для виконання оздоблення.

Технологія оздоблення сукні. Правила безпечної праці, організація робочого місця, санітарно-гігієнічні вимоги.

Короткі відомості про машинні строчки для оздоблення одягу, сучасне вишивальне виробництво. Відомості про використання сучасної комп'ютерної техніки для оздоблювання робіт.

Остаточна обробка виробу. Волого-теплова обробка (пооопераційна й остаточна).

Практична робота 1. *Підготовка та проведення першої примірки.*

Визначення послідовності монтажу виробу. Підготовка деталей до обробки. Підготовка виробу до першої примірки. Проведення першої примірки, виявлення і усунення дефектів.

Практична робота 2. *Оздоблення виробу.*

Розпізнавання різних видів оздоблення на виробах. Вправи на оздоблення різними видами ручних і машинних строчок.

Розробка композиції. Вибір доцільного способу перенесення малюнка на

тканину. Перенесення малюнка на тканину. Оздоблення виробу (за вибором).

Практична робота 3. *Остаточна обробка виробу.*

Проведення другої примірки. Остаточна обробка виробу. Волого-теплова обробка виробу.

6. Основи моделювання одягу (21 год.).

6.1. Елементи моделювання (3 год.).

Джерела інформації щодо сучасного стану моделювання одягу.

Організаційно-підготовчий етап творчого проекту. Послідовність (етапи) виконання творчого проекту з використанням виробу складного крою.

6.2. Розробка конструкцій одягу складного крою (18 год.).

- Особливості обробки ліфа з рукавом реглан (3 год.).

- Побудова креслення рукава реглан (3 год.).

- Побудова креслення суцільнокроєного коміра (3 год.).

- Побудова креслення суцільнокроєного рукава (3 год.).

- Способи розробки конструкцій одягу складного крою (3 год.).

- Розробка конструкцій одягу складного крою способом прикладного моделювання (3 год.).

Технічне завдання. Технічна пропозиція. Ескізний проект. Розробка технічного проекту. Розробка робочої документації. Розрахунок собівартості і ціни виробу. Контроль за якістю виробу, аналіз результатів у вигляді захисту творчого проекту.

Практична робота 1. *Розробка креслень.* Побудова креслень деталей виробів складного крою.

Практична робота 2. *Розробка і захист творчого проекту.*

Збір, накопичення і переробка інформації. Визначення рівня складності проекту. Розробка проекту. Захист творчого проекту. Конкурси, виставки, ярмарки творчих проектів та ін.

7. Громадянсько-патріотичне виховання. Суспільно-корисна діяльність (30 год.).

- Виготовлення сувенірів до Дня захисника Вітчизни (3 год.).

- Виготовлення сувенірів до новорічних свят (3 год.).

- Зимовий показ виготовлених виробів (6 год.).

- Виготовлення сувенірів до Міжнародного жіночого дня (3 год.).

- Виготовлення сувенірів до Великодня (3 год.).

- Виготовлення сувенірів до Дня перемоги (3 год.).

- Виготовлення сувенірів до Дня захисту дітей (3 год.).

- Літній показ виготовлених виробів (6 год.).

Планування заходів виховної роботи по формуванню в учнів комплексу громадянських якостей. Громадянське, патріотичне виховання. Суспільно-корисна діяльність: пізнавальна, трудова, художньо-естетична, пропагандистська, культурна, народознавча, краєзнавча, превентивна, колективно-ігрова тощо.

Відомості про сувеніри, які виготовляються за допомогою ручних та машинних швацьких операцій. Регіональні особливості використання сувенірів. Способи обробки та оздоблення текстильних матеріалів.

Технологія виконання сувенірів. Правила безпечної праці. Організація робочого місця, інструменти та матеріали.

Особливості демонстрування різних видів одягу. Організація показів мод.

Практична робота 1. *Виготовлення тематичних сувенірів до свят. Проведення показів виготовлених виробів.* Вибір виду виробів сувенірного призначення. Вибір матеріалів. Виготовлення сувенірів. Вибір та підготовка виробів до показів. Організація показів. Проведення показів виготовлених виробів.

8. Підсумкове заняття (3 год.).

Підведення підсумків роботи гуртка в цілому: оцінка якості виготовлених швацьких виробів, участь гуртківців у виставках, конкурсах, суспільно-корисній праці тощо. Оцінка роботи кожного гуртківця. Узагальнення знань, умінь і навичок гуртківців. Звітна виставка швацьких робіт.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

По закінченню реалізації навчальної програми вихованці гуртка повинні знати:

- сутність процесів проектування нових виробів, обладнання тощо;
- особливості виконання моделей і макетів із різних матеріалів (пінопласту, паперу, картону, текстильних матеріалів);
- приклади застосування комп’ютерної техніки у роботі конструктора;
- нові види матеріалів, їх властивості;
- приклади нових способів отримання матеріалів;
- поняття «асортимент тканин»;
- назвати і розпізнати матеріали для з’єднання деталей швацьких виробів, оздоблювальні матеріали, фурнітуру;
- приклади застосування автоматичних приладів та комп’ютерної техніки на виробництві і в побуті;
- принципи роботи механізмів швацької машини;
- сучасні немеханічні способи розмічання та різання тканини;
- приклади використання комп’ютерної техніки для забезпечення розмічання і різання;
- сучасні способи немеханічного з’єднання матеріалів;
- термінологію ручних, машинних і волого-теплових робіт у процесі роботи;
- приклади використання сучасної комп’ютерної техніки для оздоблювальних робіт;
- сучасні методи контролю і оцінки технічних і технологічних об’єктів праці;
- знати склад особистісних рис та якостей, що відповідають визначенню «свідомий громадянин та патріот».

Вихованці гуртка повинні вміти:

- назвати і розпізнати види плечових виробів із коміром і рукавами;
- застосовувати журнали мод як інформаційну базу для проектування виробів;
- створити ескіз поясного виробу (брюки, шорти);
- виконати та моделюватиобране креслення поясного виробу;
- знімати мірки для побудови викрійки поясного виробу;
- виконувати обробку кишень у поясному виробі;
- розробити ескіз або макет плечового виробу з коміром і рукавами;
- описати і обґрунтувати вибрану модель плечового виробу;
- знімати мірки для побудови креслення плечового виробу з коміром та рукавом;
- коригувати готові журнальні викрійки на конкретну фігуру;
- побудувати креслення коміра на основі прямого кута, основу вшивного рукава;
- моделювати комір, рукава;
- читати складні креслення;
- розпізнавати різні види конструкційних матеріалів;
- добирати тканину, фурнітуру, оздоблювальні матеріали для виготовлення виробу;
- розпізнавати механізми швацької машини і визначити траєкторію їх руху;
- виконати економну розкладку деталей плечового виробу з коміром і рукавами на тканині;
- розкроювати деталі виробу;
- дотримуватись правил безпечної праці, організації технологічного процесу під час розкроювання;
- скласти схему виготовлення плечового виробу з коміром і вшивним рукавом, обробити деталі і вузли, виконати підготовку деталей крою до обробки, виробу до першої примірки, першу і другу примірки, волого-теплову обробку, а також усунути виявлені дефекти;
- оздоблювати вироби різними способами;
- переносити малюнки на тканину, стилізувати узори, компонувати оздоблення;
- здійснити контроль та оцінку якості виготовленого виробу.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ
для організації занять в гуртку «Моделювання та конструювання одягу»

ОБЛАДНАННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ		
1	Комп'ютер	1 шт
2	Машина швацька побутова з електричним приводом	10 шт
3	Оверлок напівпромисловий класу 51-В	1 шт
4	Праска електрична з терморегулятором і парозволожувачем	6 шт
ПРИЛАДДЯ		
	Інвентар	
5	Дошка прасувальна напільна	4 шт
6	Підставка під праску	6 шт
7	Манекен 44 розміру М:2	1 шт
8	Манекен 44 розміру навчальний	1 шт
9	Щітка платяна	1 шт
10	Щітка-зметка	4 шт
	Інструменти	
11	Ножиці побутові	5 шт
12	Різець кравецький	5 шт
13	Голка машинна №90	15 шт
14	Голка ручна	15 шт
15	Наперсток	15 шт
16	Ковпак шпульний	5 шт
17	Косинець класний 30°, 60°, 90°	5 шт
18	Косинець класний 45°, 90°, 45°	5 шт
19	Циркуль класний	1 шт
20	Лінійка закрійна 1-4	5 шт
21	Лінійка 1000 мм	1 шт
22	Стрічка сантиметрова	5 шт
23	Набір гачків для в'язання	1 шт
24	Набір дротиків для в'язання	1 шт
	Матеріали	
25	Набір тканин	15 наб.
26	Набір картону	15 наб.
	Друковані таблиці	
27	Конструювання і моделювання одягу	1 компл.
28	Матеріалознавство швацького виробництва	1 компл.
29	Технологія обробки швацьких виробів	1 компл.
30	Швацькі машини	1 компл.
31	Техніка безпеки під час обробки тканини	1 компл.
	Картки для індивідуальної роботи	
32	Зразки ручних швів	1 наб.
33	Зразки машинних швів	1 наб.

34	Зразки моделювання одягу	1 наб.
35	Зразки кишень (накладних, прорізних)	1 наб.
36	Зразки комірів	1 наб.
ЕКРАННО-ЗВУКОВІ ЗАСОБИ		
	Презентації	
37	Мода і стилі	1 наб.
38	Основні поняття матеріалознавства	1 наб.
39	Основні поняття машинознавства	1 наб.
40	Виготовлення спідниць	1 наб.
41	Виготовлення брюк	1 наб.
42	Виготовлення суконь	1 наб.
43	Оздоблення одягу	1 наб.
44	Історія створення та розвитку одягу	1 наб.
45	Український народний одяг	1 наб.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Батраченко Н.В., Головінов В.П., Каменєва Н.М. Технологія виготовлення жіночого одягу: Підручник для учнів проф.-техн. навч. закладів. – К.: Вікторія, 2000.
2. Білоусова Г.Г., Колесніченко М.В., Масловська Л.О., Курганський А.В. Методи обробки швейних виробів: Навч. посіб. – К.: МВЦ «Медінформ», 2007. – 292 с.
3. Горобчишина В.С. Довідник технологічних послідовностей виготовлення одягу: Навч. пос. – Львів: Новий світ 2000, 2008. – 292 с.
4. Діаніч О.Г., Мартосенко М.Г., Миголь Т.М. Товарознавство текстильних, швейних, трикотажних товарів: Навчально-методичний посібник з дисципліни «Товарознавство непродовольчих товарів», частина 2. – Полтава: ВНЗ Укоопспілки Полтавський університет економіки і торгівлі, 2010. – 329 с.
5. Дьолог О.В. Програма гуртка «Крій та шиття» // Збірник навчальних програм Закарпатського обласного палацу дитячої та юнацької творчості «ПАДІЮН». – Ужгород: Департамент освіти і науки, молоді та спорту ОДА, 2014. – 133 с.
6. Єжова О.В. Конструювання одягу: курс лекцій / О.В. Єжова; Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. В.Винниченка. – Кіровоград: КОД, 2009. – 168 с.
7. Єжова О.В., Гур'янова О.В. Технологія оброблення швейних виробів: Навч. пос. – Кіровоград: Лисенко В.Ф., 2013. – 236 с.
8. Калиніченко Н.П. Навчальна програма з позашкільної освіти науково-технічного напряму гуртка моделювання та конструювання одягу. – Полтава: ПОЦНТТУМ ПОР, 2014. – 9 с.
9. Конструювання, моделювання, технологія пошиття поясних виробів: Методичні рекомендації для виконання лабораторних робіт / Хоменко Л.М. – Умань: КопіЦентр, 2010. – 43 с.
10. Конструювання одягу: верхній одяг, легке плаття, дитячий одяг, корсетні вироби / А.П. Пухальська [та ін.]. – К.: Вища школа, 2009. – 207 с.
11. Литвин В.Г., Степура А.О. Конструювання швейних виробів: Підручн. для проф.-техн. навч. закладів. – К.: Вікторія, 2008. – 320 с.
12. Патлашенко О.А. Матеріалознавство швейного виробництва: Навч. пос. – 2-ге видання. – К.: Арістей, 2007. – 288 с.
13. Програми з позашкільної освіти науково-технічного напряму (виробничо-технічний профіль) / Уклад.: Г.А. Каліберда, О.Я. Крохмаль. – Полтава: ПОІППО, 2009. – 148 с.
14. Твори сам – навчи інших (Методичні рекомендації молодому педагогу позашкільного навчально-виховного закладу) / В.В.Савка. – Турійськ: Будинок дитячої творчості відділу освіти Турійської РДА, 2011. – 54 ст.
15. Трудове навчання: Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Ірпінь, 2005.